

www.vulkani.rs
office@vulkani.rs

Naziv originala:
Gail Honeyman
ELEANOR OLIPHANT IS COMPLETELY FINE

Copyright © Gail Honeyman 2017

First published by Viking – Pamela Dorman Books

Translation rights arranged by Madeleine Milburn Literary Agency, London

All Rights Reserved

Translation Copyright © 2017 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-02097-7

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

SADA
SAM SASVIM
OK
Gejt
Haniman

Prevela Sandra Nešović

VULKAN
IZDAVAŠTVO

Beograd, 2017.

Za moju porodicu

... usamljenost je obeležena jakom željom da se jedno ovakvo iskustvo okonča; a tako nešto ne može se postići pukom snagom volje ili jednostavno češćim izlascima, nego isključivo razvijanjem bliskih veza. To je daleko lakše reći nego sprovesti u delo, naročito kod ljudi čija se usamljenost temelji na stanju gubitka, ili izgnanstva, ili predrasuda, kod pojedinaca koji imaju razloga za nepoverljivost ili čak i strah od društva.

... Što je osoba usamljenija, s vremenom postaje sve nesposobnija da plovi nekim uobičajenim društvenim tokovima. Usamljenost buja oko takvih ljudi, raste kao krzno, ili se širi poput buđi, nalik nekoj vrsti supstance koja sprečava kontakt s drugima, bez obzira na to koliko se za tim kontaktom žudi. Usamljenost je nekreativna, sveobuhvatna je i produžava se. Kada se jednom ustoliči, teško ju je odstraniti.

Olivija Lejng, *Usamljeni grad*

Dobri
dani

1

Kada me ljudi pitaju čime se bavim – taksisti, zubni tehničari – kažem da radim u kancelariji. Za skoro devet godina niko se nikada nije raspitivao o kakvoj kancelariji je reč niti koji posao tamo radim. Nisam sigurna da li je razlog tome činjenica da se savršeno uklapam u njihovu zamisao o tome kako izgleda neko ko radi u kancelariji, ili ljudi samovoljno, kada čuju izraz *raditi u kancelariji*, automatski ispunjavaju praznine – gospođa koja je zadužena za foto-kopiranje, gospodin koji kucka po tastaturi. Nije da se žalim. Drago mi je što ne moram sa njima da ulazim u detalje o zamršenim računima za naplatu. Kada sam počela ovde da radim, kad god bi me neko upitao, odgovarala sam da radim u kompaniji za grafički dizajn, a onda bi oni pretpostavili da je moj posao kreativan. Postalo je pomalo dosadno posmatrati kako izraz njihovih lica splasne čim objasnim da zapravo obavljam samo one pozadinske kancelarijske dužnosti i da nemam prilike da koristim prefinjena nalivpera ili moderan softver.

Sada imam skoro trideset godina, a ovde radim od dvadeset prve. Bob, vlasnik, zaposlio me je ubrzo pošto je otvorio firmu. Pretpostavljam da se sažalio na mene. Imala sam diplomu klasičnog obrazovanja, nikakvo radno iskustvo, a na razgovoru za posao pojavila sam se s modricom na oku, nekoliko izbijenih zuba i slomljenom rukom. Možda je još tada naslutio da nikada neću težiti ničemu većem od bedno plaćenog kancelarijskog posla, da ću biti zadovoljna da ostanem u kompaniji, što bi ga poštelo svih onih neprijatnosti koje iskrsavaju pri traženju zamene. Možda je unapred predvideo i da meni nikada neće biti potrebni slobodni dani zarad odlaska na medeni mesec, niti na porodiljsko odsustvo. Ne znam.

Gejl Haniman

U kancelariji zaista vlada dvoslojni sistem; kreativci su filmske zvezde, a mi preostali smo obični statisti. Već na prvi pogled može se pogoditi ko u koju kategoriju spada. Iskreno, to je delimično uslovljeno i samom platom. Sitni kancelarijski pomoćnici zarađuju neku crkavicu, tako da sebi ne mogu priuštiti nikakve hirrove poput modernih frizura ili naočara. Garderoba, muzika, tehnička pomagala – iako dizajneri očajnički žele da se predstave kao slobodoumnici s jedinstvenim idejama, ipak su svi uniformisani. Mene grafički dizajn uopšte ne zanima. Ja sam finansijski svaštar. Mogu da ispišem fakture za bilo šta, ozbiljno vam kažem: oružje, rohipnol, kokosov orah.

Od ponedeljka do petka dolazim na posao u pola devet. Slobodna sam sat vremena za ručak. Ranije sam donosila sendviče od kuće, ali hrana mi se kvarila pre nego što bih stigla da je pojedem, tako da sada uglavnom kupim nešto u glavnoj ulici. Svoju šetnju petkom uvek završim u radnji *Marks i Spenser*, što mi taman fino zaokružuje radnu nedelju. Obično sedim u prostoriji za osoblje, gde uz sendvič iščitam novine od prve do poslednje stranice, a onda popunim ukrštenicu. Kupujem *Dejli telegraf*, ne zato što mi se naročito sviđa, već zato što ima najzagonetnije ukrštenice. Ne pričam ni sa kim: dok kupim nešto za jelo, pročitam novine i završim obe ukrštenice, sat vremena je gotovo isteklo. Onda se vraćam za svoj sto i radim sve do pola šest. Treba mi oko pola sata busom da stignem kući.

Spremiti večeru i, dok večeram, slušam *Arčers* radio. Uglavnom večeram neku testeninu s pesto sosom i salatu – jedna posuda i jedan tanjir. Moje detinjstvo bilo je puno kulinarskih suprotnosti, tako da se nekad dešavalo da jedem školjke ručno izvađene iz mora, a nekad običnu supu iz kesice.

Nakon detaljnog mozganja o političkim i socijalnim aspektima ove teme, došla sam do zaključka da sam u potpunosti nezainteresovana za hranu. Naklonjena sam namirnicama koje su jeftine, brze i jednostavne za nabavku i pripremu, a ujedno obezbeđuju obavezne hranljive sastojke koji omogućavaju čoveku da preživi.

Posle umivanja i tuširanja obično čitam knjigu, ili ponekad gledam televiziju, ukoliko me privuče neki program koji je *Telegraf* preporučio za taj dan. Najčešće (zapravo, uvek), sredom uveče provedem nekih petnaestak minuta u telefonskom razgovoru s mamicom. Na spavanje idem oko deset, čitam još nekih pola sata i onda ugasim svetlo. Po pravilu, nemam problema sa spavanjem.

Sada sam sasvim OK

Petkom ne idem kući odmah posle posla, već odem u *Tesko metro* iza ugla, blizu kancelarije, gde kupim picu margaritu, malo *kjantija* i dve velike flaše votke, obavezno *glens*. Kada stignem kući, pojedem picu i popijem vino. Posle toga cugnem i malko votke. Nije mi potrebno mnogo votke petkom, samo nekoliko velikih gutljaja. Uglavnom se probudim na kauču oko tri noću, pa odbauljam do kreveta. Ostatak votke popijem tokom vikenda, ravnomerno je rastegnem na oba dana, taman toliko da ne budem ni pijana ni trezna. Ponedeljkom mi je potrebno mnogo vremena da dođem sebi.

Moj telefon ne zvoni često – neretko se trgnem kada se to desi – i u većini slučajeva zovu me ljudi koji prodaju osiguranje. Prošapućem samo *Znam gde stanuješ*, pa spustim slušalicu, sasvim polako. Niko mi nije bio u stanu ove godine, osim onih profesionalnih, uslužnih majstora; nisam svojevremeno pozvala nijedno ljudsko biće da pređe preko mog praga, osim što imam obavezu da redovno unutra puštam radnike za očitavanje struje, kad god za to dođe vreme. Ne biste verovali da je to moguće, zar ne? Ali ipak, to je istina. Ja postojim, zar ne? Često imam utisak kao da nisam tu, kao da sam zapravo samo običan komadić sopstvene mašte. Ima dana kada se osećam tako labavo povezana sa zemljom da su niti koje me spajaju s planetom neverovatno tanušne, kao šećerna vuna. Svaki jači nalet vetra lako bi mogao da me oduva, ja bih poletela i nestala, poput maslačka.

Od ponedeljka do petka te sponse se blago zategnu. Ljudi telefoniraju u kancelariju da porazgovaraju o uslovima kredita, šalju mi imejlve u vezi s određenim ugovorima i procenama. Kolege s kojima delim kancelariju – Džejni, Loreta, Bernadet i Bili – primetili bi kada se ne bih pojavila. Nakon nekoliko dana (često se zapitam koliko bi vremena proteklo), oni bi se zabrinuli ako ne bih pozvala da ih obavestim da sam možda bolesna – što ne bi ličilo na mene – te bi iskopali moju adresu iz podataka o zaposlenima. Pretpostavljam da bi na kraju pozvali policiju. Nije li to logično? Da li bi policajci razvalili ulazna vrata mog stana? I onda me pronašli, zaklanjajući usta i nos, zgađeni smradom? To bi mojim kolegama podarilo novu temu za kancelarijske tračeve. Oni me mrže, ali nije dotle došlo da mi zaista priželjkuju smrt. U svakom slučaju, barem ja tako mislim.

Juče sam otišla kod lekara. Čini mi se kao da sam poslednji put tamo bila još u preistoriji. Ovog puta su mi dodelili jednog mladog doktora, bledujavog momka riđe kose, čime sam bila prijatno iznenađena. Što su mlađi,

to je manje vremena prošlo od njihove obuke, što može da znači samo nešto dobro. Mrsko mi je kada me proslede kod matore doktorke Vilson; ona ima oko šezdeset godina, tako da ne mogu ni da zamislim šta bi ona mogla da zna o najnovijim lekovima i medicinskim dostignućima. Jedva da se i s kompjuterom nekako snalazi.

Doktor je sprovodio onu uobičajenu tehniku kada vam se obraća, ali vas ne gleda, iščitavajući moje podatke s ekrana, snažno pritiskajući dugmad na tastaturi, sa sve većom otresitošću što je dalje odmicao.

„Kako mogu da vam pomognem ovom prilikom, gospođice Olifant?“

„Muče me bolovi u leđima, doktore“, objasnila sam. „Na strašnim sam mukama.“ I daje nije ni bacio pogled na mene.

„Koliko već dugo imate takve simptome?“, upitao je.

„Nekoliko sedmica“, odgovorila sam.

Klimnuo je glavom.

„Čini mi se da znam šta je uzrok tome“, rekla sam, „ali sam želela da čujem i vaše mišljenje.“

Prestao je da čita, konačno me osmotrivši iskosa.

„Šta vi mislite, šta vam to prouzrokuje bolove u leđima, gospođice Olifant?“

„Verujem da je problem u mojim grudima, doktore“, odgovorila sam.

„U vašim grudima?“

„Da“, potvrdila sam. „Vidite, ja sam ih izmerila, i teške su skoro tri kilograma – obe zajedno, naravno, ne svaka pojedinačno“, nasmejala sam se. On je samo zurio u mene, bez tračka osmeha na licu. „Nije to lak teret da se nosi unaokolo, zar ne?“, rekla sam. „Hoću da kažem, kad bih ja vama prikačila dodatne tri kile mesa na grudi i naterala vas da se ceo dan tako šećkate, i vas bi zbolela leđa. Slažete li se?“

I dalje je buljio u mene, a onda je pročistio grlo.

„Kako... kako ste...?“

„Kuhinjskom vagicom“, preduhitrila sam ga odgovorom, klimnuvši glavom. „Jednostavno sam samo... postavila sam jednu dojkicu na nju. Nisam ih obe izmerila, pretpostavljajući da su približno iste težine. Svesna sam da to nije baš neka naučna metoda, ali...“

„Ispisaću vam recepte za još neka sredstva protiv bolova, gospođice Olifant“, rekao je, bezobzirno me prekinuvši, dok je istovremeno počeo da kucka po tastaturi.

„Neke jače ovog puta, molim vas“, odlučno sam dobacila, „i što više, to bolje.“ Ranije su pokušavali da me zavaraju nekim jadnim dozama aspirina. Bio mi je potreban neki zaista delotvoran lek da ga pridodam svojim zalihama.

„Mogu li takođe ponovo da dobijem i recept za kremu protiv ekcema, molim vas? Imam utisak da se pogoršava u trenucima stresa ili uzbuđenja.“

Moju učtivu molbu nije udostojio odgovora, nego je prosto klimnuo glavom. Ni on ni ja nismo izustili ni reč dok je štampač pljuvao papire, koje mi je on potom predao. Opet se zablenuo u ekran i nastavio da kuca. Nastupila je neugodna tišina. Njegove društvene veštine behu upadljivo nedostojne njegovog položaja, ako se ima u vidu nužni kontakt s ljudima u poslu kao što je njegov.

„Onda, doviđenja, doktore“, rekla sam. „Mnogo vam hvala za izdvojeno vreme.“ Moj glas je uprkos tonu uspeo da dopre samo negde iznad njegove glave. Ostao je nepomičan, naizgled zadubljen u svoje beleške. To je jedina mana mladih lekara: imaju vrlo loše manire.

To je bilo juče ujutru, u nekom drugačijem životu. Danas, *posle* toga, autobus je lepo napredovao dok sam se vozila prema kancelariji. Padala je kiša, te su i svi ljudi delovali snuždeno, zamotani u svoje kapute, dok je opori jutarnji vazduh dopirao kroz gornje prozore. Život mi je slao neke iskričave signale kroz kapljice kiše na staklu, svetlucajući uz prateće mirise, iznad mase mokre odeće i namočenih stopala.

Oduvek sam se izuzetno ponosila načinom na koji sama izlazim na kraj sa svojim životom. Ja, jedini preživeli – ja sam Elenor Olifant. Niko mi više nije potreban – nema nikakve rupe u mom životu, nema delića slagalice koji nedostaju. Ja sam samoodrživa celina. U svakom slučaju, barem sam samu sebe stalno uveravala u to. Ali sinoć sam pronašla ljubav svog života. Kada sam ga ugledala kako izlazi na pozornicu, naprosto sam *znala*. Nosio je ukusno stilizovan šešir, ali nije me to privuklo. Ne – pa nisam toliko površna. Na sebi je imao trodelno odelo, *s otkopčanim donjim dugmetom sakoa*. Pravi džentlmen ostavlja poslednje dugme otkopčano, tako mi je mamica neprestano ponavljala – bio je to jedan od znakova koje obavezno treba potražiti, jer predstavlja prefinjenog, elegantnog čoveka, odgovarajućeg društvenog statusa i ugleda. Ono njegovo skladno lice, njegov glas...

To je, konačno, bio muškarac koji bi sa izvesnom dozom sigurnosti mogao da se opiše kao „materijal za supruga“.

Mamica će biti oduševljena.

2

U kancelariji je vladao skoro opipljiv osećaj radosti tipične za petak, kada se svi naizgled ujedine u laži da će vikend nekako biti sjajan i da će sledeća radna nedelja, nekim čudom, biti drugačija i bolja. Nikako da nauče. Ipak, za mene se situacija *zaista* promenila. Nisam dobro spavala, ali uprkos tome, osećala sam se dobro, bolje, najbolje. Kažu ljudi da, kada sretnoš „onog pravog“, to jednostavno znaš. Sve u vezi s tim je istina, čak i činjenica da ga je sudbina postavila na moj put baš u četvrtak uveče, pa je vikend preda mnom izgledao primamljivo, pun vremena i obećanja.

Jedan od dizajnera danas je završavao važan projekat – a kao i obično, ovakve prilike obeležavali smo jeftinim vinom i skupim pivom, uz grickalice poslužene u činijama za žitarice. Uz malo sreće, ovaj prigodni događaj počeo je ranije, tako da se mogu pojaviti nakratko i ipak otići na vreme. Jednostavno sam *morala* da stignem do prodavnica pre nego što se zatvore. Otvorila sam vrata, a svežina klima-uređaja naterala me je da se stresem, iako sam na sebi imala jaknu. Bili je vodio glavnu reč. Stajao je leđima okrenut meni, a ostali su bili isuviše zaneseni njegovim rečima da bi me uopšte primetili kada sam se ušunjala.

„Ona je lujka“, rekao je.

„Pa dobro, već znamo da je lujka“, nadovezala se Džejni, „u to nikada nije bilo sumnje. Pitanje je samo šta je ovog puta uradila.“

Bili je snishodljivo frknuo. „Sećate li se da je osvojila one karte i onda pozvala mene da idem na neku glupavu predstavu s njom?“

Džejni se iscerila. „Bobova godišnja lutrija s nagradama koje mu obezbedi neki šugavi klijent. Prva nagrada, dve besplatne karte. Druga nagrada, četiri besplatne karte...“

Bili je uzdahnuo. „Upravo tako. Potpuni blam na tom izlasku u četvrtak uveče – dobrotvorni nastup u jednom pabu, u društvu dosadnog marketinškog tima našeg najvećeg klijenta, uz još nekoliko ulizivačkih pojedinaca iz kruga njihovih porodica i prijatelja. Ali, da stvari budu još gore, s *njom!*“

Svi su se zacerekali. Ne bih mogla da se ne složim s njegovim opisom; teško da bi se tako nešto moglo uporediti s getsbijejskom noći punom glamura i preterivanja.

„U prvoj polovini večeri svirao je neki bend – neki Džoni i *Pilgrim pajonirs* – koji stvarno nisu bili tako loši“, rekao je. „Uglavnom su izvodili neke svoje kompozicije, ali i poznate numere, stare klasike.“

„Poznajem ga – to je Džoni Lomond!“, umešala se Bernadet. „On je bio vršnjak mog brata. Došao je jedne večeri kod nas na žurku, koju smo napravili kada su mama i tata otputovali na Tenerife, on i još nekoliko ortaka mog brata iz šestog razreda. Završilo se tako što nam se zapužio lavabo u kupatilu, ako se dobro sećam...“

Okrenula sam se jer nisam želela da slušam o tim mladalačkim ludorijama.

„Bilo kako bilo“, nastavio je Bili – on jednostavno nije voleo da ga prekidaju, što se dalo primetiti, „njoj se taj bend uopšte nije dopao. Sedela je tamo kao ukočena, nije se ni mrdnula, nije tapšala, ma ama baš ništa. Čim su završili prvi blok pesama, rekla je da mora kući. Dakle, nije čak ni do pauze sačekala, tako da sam bio prinuđen da sedim sam sve do kraja nastupa, doslovno, kao neki ispaljeni frajer.“

„E to je prava šteta, Bili. Znam da si žudeo da je kasnije izvedeš na piće, možda i negde na ples“, dobacila je Loreta, zadirkujući ga.

„Baš smešno, Loreta. Ne, odjurila je kao metak. Sigurno se već ušuškala u krevet, uz šolju kakaoa i *Tejk a brejk**, pre nego što je bend završio svirku.“

„Ah“, rekla je Džejni, „ja nju ne mogu da zamislim kao čitateljku takvih novina, ne znam zašto. To bi moralo da bude nešto mnogo više uvrnuto, onako nasumično. *Angling tajms? Vot karavan?*“

„*Hors end haund*“, rekao je Bili odlučno, „a tvrdim da je na te novine i preplaćena.“ Svi su se zakikotali.

Čak sam se i ja tome nasmejala, da budem iskrena.

Nisam uopšte očekivala da se to sinoć desi. Zato me je toliko i pogodilo. Ja sam od onih koji vole da uredno sve isplaniraju, da se unapred pripreme i budu organizovani. Ovo me je pogodilo kao grom iz vedra neba; imala sam osećaj kao da me je neko ošamario, udario u stomak, opekao.

* *Take a Break* – časopis koji se bavi lakim i zabavnim temama. (Prim. prev.)

Gejl Haniman

Pitala sam Bilija da pođe na koncert sa mnom najviše zato što je on bio najmlađi u kancelariji; iz tog razloga pretpostavila sam da će uživati u muzici. Načula sam kako ga ostali začikavaju zbog toga, onda kada su mislili da sam izašla na ručak. Nisam imala blage veze o koncertima, nikada nisam slušala nijedan od sličnih bendova. Išla sam na taj nastup iz pukog osećaja dužnosti; osvojila sam karte na dobrotvornoj lutriji, pa sam znala da će ljudi iz kancelarije biti radoznali.

Pila sam neko kiselo belo vino, mlako i još gadnije zbog plastičnih čaša u kojima su nam ga poslužili u pabu. Za kakve li su nas divljake smatrali! Bili je insistirao da me on časti, kako bi mi zahvalio što sam ga pozvala. Nije se ni dovodilo u pitanje da li je to sastanak. I sama pomisao na to zvučala je suludo.

Svetla su se ugasila. Bili nije hteo da gleda u statiste, ali sam zato ja bila detaljista. Nikad se ne zna hoćeš li biti svedok rađanja neke nove zvezde, nikad se ne zna ko će kročiti na pozornicu i obasjati je. A *on* je upravo to postigao. Zurila sam u njega. U sebi je nosio i svetlo i vrelinu. Sav je sijao. Sve što bi dotakao odmah bi se promenilo. Pomerila sam se malo napred na svojoj stolici, ne bih li ga bolje osmotrila. Najzad. Pronašla sam ga.

Pošto mi je usud pokazao moju budućnost, jednostavno sam morala da saznam nešto više o njemu; o pevaču, o odgovoru. Pre nego što se upetljam u onaj užas koji podrazumeva svođenje računa na kraju meseca, pomislila sam kako bih mogla da bacim oko na nekoliko sajtova – *Argos*, *Džon Luis* – da vidim koliko bi me koštao kompjuter. Pretpostavljam da sam mogla i da svratim do kancelarije za vikend i poslužim se nekim od kompjutera, ali bih se tako suočila s rizikom da se još neko pojavi i zapita se šta ja to radim. Ne bih time prekršila nikakva pravila, ali ovo se ticalo samo mene, pa nisam želela da dođem u situaciju da se Bobu pravdam kako ja zapravo radim i vikendom, a ipak ne uspevam da se izborim s gomilom faktura koja čeka da bude obrađena. Osim toga, kod kuće bih usput mogla da obavljam i neke druge sitnice, na primer, da skuvam probni izbor jela za našu prvu zajedničku večeru. Mamica mi je rekla, pre mnogo godina, da su muškarci naprosto ludi za rolnicama s viršlama. Put do muškarčevog srca, rekla je, zapravo je domaća rolnica s viršlom, vrelo i hrskavo testo, kvalitetno meso. Godinama nisam spremala ništa osim testenine. Nikada nisam pekla testo

za rolnice. Doduše, sumnjam da je to naročito teško. To je obično lisnato testo i mehanički prerađeno meso.

Uključila sam uređaj i ukucala svoju lozinku, ali se ekran zaledio. Nekoliko puta sam iznova palila i gasila kompjuter, ali više nisam mogla da dođem ni do one mogućnosti za unošenje lozinke. Stvarno iritirajuće. Pošla sam do Lorete, kancelarijske menadžerke. Ona gaji nerealne iluzije o sopstvenim uredničkim sposobnostima, a u slobodno vreme pravi neki bezvezni nakit, koji potom prodaje budalama. Obavestila sam je da moj kompjuter ne radi i da ne uspevam da dobijem Denija iz IT sektora.

„Deni ne radi više, Elenor“, promrmljala je, ne podižući pogled s ekrana. „Sada imamo novog momka. Rejmonda Gibonsa. Počeo je da radi prošlog meseca.“ Rekla je to kao da se podrazumeva da ove činjenice meni moraju biti poznate. I dalje ne gledajući u mene, ispisala je njegovo ime i prezime i broj telefona na papiriću, koji mi je potom pružila.

„Mnogo ti hvala, neizmerno si mi pomogla, kao i uvek, Loreta“, rekla sam. Moje reči nisu doprle do nje, naravno.

Pozvala sam taj telefonski broj, ali sam dobila odgovor govorne pošte: „Zdravo, ovde Rejmond, ali trenutno nažalost i *nisam ovde*. Kao Šredingerova mačka*. Ostavite poruku nakon zvučnog signala. Živeli.“

Zgađeno sam odmahнула glavom, pa sam se polako i razgovetno obratila mašini.

„Dobro jutro, gospodine Gibonse. Ja sam gospođica Olifant i radim u finansijama. Moj kompjuter se pokvario i bila bih vam izuzetno zahvalna ukoliko biste izdvojili malo vremena da ga već danas popravite. Ukoliko su vam potrebni još neki detalji, možete me dobiti na lokalu pet-tri-pet. Unapred srdačno hvala.“

Nadala sam se da će mu moja jasna, sažeta poruka poslužiti kao dobar primer. Pričekala sam desetak minuta, raščičavajući svoj radni sto, ali mi on nije uzvratilo poziv. Posle dva sata ispunjavanja papirologije, i u odsustvu bilo kakve naznake od gospodina Gibonsa, odlučila sam da ranije izađem na ručak. Prošlo mi je kroz glavu kako bi možda bilo pametno da se i psihički i fizički priprelim za potencijalni susret s muzičarem, tako što ću napraviti nekoliko poboljšanja. Treba li da krenem iznutra ka spoljašnjosti,

* Misaoni eksperiment, uobičajeno opisan kao paradoks, koji je 1935. godine smislio austrijski fizičar Ervin Šredinger. U eksperimentu se predstavlja da mačka može biti i živa i mrtva, u zavisnosti od prethodnih nasumičnih događaja. (Prim. prev.)

ili bi možda trebalo da učinim obrnuto? U mislima sam sastavila spisak svih poslova povezanih sa izgledom, koje bi bilo nužno preduzeti u mom slučaju: kosa (dlake glave i celog tela), nokti (na rukama i nogama), obrve, celulit, zubi, ožiljci... Svi ti detalji morali su da se obnove, poprave, poboljšaju. Na kraju sam odlučila da ipak počnem od onih spoljašnjih činilaca i da se postepeno probijam ka onim unutrašnjim – na kraju krajeva, tako se to obično odvija i u prirodi. Osvežavanje kože, ponovno rađanje. Životinje, ptice i insekti mogu da nam ponude neke prilično mudre uvide. Kad god sam nesigurna u vezi sa ispravnim tokom nekog poduhvata, pomislim: „A kako bi zmija postupila u ovom slučaju?“, ili: „Kako bi gušter reagovao na ovakvu situaciju?“ Nepogrešivo, uvek bih našla ispravan odgovor.

Dok idem na posao, svakodnevno prolazim pored salona *Džulina korpica lepote*. Ako me sreća posluži, možda je neko otkazao unapred zakazani termin. Tretman bi potrajao oko dvadeset minuta, Kejla bi na meni iskazala svoje terapeutske veštine, a sve bi me to koštalo četrdeset pet funti. Četrdeset pet! Svejedno, podsećala sam samu sebe, dok me je Kejla sprovođila ka donjim prostorijama, on je bio vredan toga. Kejla, isto kao i ostali radnici u salonu, nosila je beli mantil koji me je podsećao na hirurški, kao i bele klompe. Odobravala sam taj pseudomedicinski stil. Ušle smo u neprijatno skućeni sobičak, jedva dovoljan da u njega stanu krevet, stolica i minijaturni stočić.

„Dakle“, rekla je, „sada samo treba da skinete svoje...“, na časak je začitala i osmotrila donji deo mog tela, „mislim, pantalone, kao i donji veš, a onda se ispružite na krevet. Ukoliko želite, možete da se skinete samo od struka nadole, ili, ako vam je tako draže, možete potpuno da se svučete pa da ogrnete ovo.“ Zatim je spustila omanji zamotuljak na krevet. „Pokrijte se peškirom, a ja se vraćam za nekoliko minuta, u redu?“

Klimnula sam glavom. Priznajem da nisam predvidela toliko skidanja.

Čim su se vrata za njom zatvorila, izula sam cipele i svukla pantalone. Treba li da ostanem u čarapama? Pomislila sam kako, zarad izvesne ravnoteže, upravo tako treba. Rasteretila sam se i donjeg veša, pitajući se šta da radim s njim. Nije mi delovalo pristojno da samo prebacim gaćice preko stolice, izložene pogledu, kao što sam učinila s pantalonama, tako da sam ih brižljivo složila i spakovala u torbu. Iznenada se osetivši ogoljeno, posegnula sam za malim zamotuljkom na krevetu i otvorila ga. Istresla sam njegovu sadržinu i proučila je: smešno male crne gaćice, u stilu koji sam prepoznala kao tange, prema uputstvima u radnji *Marks i Spenser*, ali